

Республика Татарстан
СОВЕТ ВЕРХНЕСИМЕТСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

422068, Республика Татарстан,
с.Верхний Симет, ул. Советская, 32
тел. 45-0-19

Татарстан Республикасы
САБА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЮГАРЫ СИМЕТ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

422068 Татарстан Республикасы,
Югары Симет авылы , Совет урамы, 32 йорт
тел. 45-0-19

e-mail: Bsim.sab@tatar.ru

РЕШЕНИЕ
18.02.2022 г.

КАРАР
№ 5

Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Югары Симет авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турындагы
Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында» 06.10.2003 елның №131-ФЗ Федераль законның 14 статьясындагы 1
өлешенең 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм
муниципаль контроль турында» 31.07.2020 елның № 248-ФЗ Федераль закон,
Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге
Уставына таянып, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет
авыл жирлеге Советы

КАРАР КЫЛДЫ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл
жирлеге территориисендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы
Нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).

2. Үз көчен югалткан дип танырга:

- Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл
жирлеге Советының 2021 елның 08 ноябрендәге 23 номерлы «Татарстан
Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында Нигезләмәгә
үзгәрешләр керту хакында 2021 елның 08 ноябрендәге 23 номерлы карары белән
расланган» карары;

- Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл
жирлеге Советының 2021 елның 22 декабрендәге 31 номерлы «Татарстан
Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында Нигезләмәгә
үзгәрешләр керту хакында 2021 елның 08 ноябрендәге 23 номерлы карары белән
расланган» карары.

3. Әлеге карар, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет
авыл жирлеге территориисендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль
турындагы Нигезләмәнен 6 бүлгендәге нигезләмәләреннән тыш, аның рәсми
басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

4. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл
жирлеге территориисендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы
Нигезләмәнен 6 бүлгендәге нигезләмәләр 2022 елның 1 мартаеннан үз көченә керә.

5. Элеге каарны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы хокукий мәгълүмат рәсми порталында түбәндәгә адрес буенча: <http://pravo.tatarstan.ru>, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлегенең рәсми сайтында: <http://saby.tatarstan.ru/rus/simet> адресы буенча һәм жирлекнең мәгълүмати стендларында бастырып чыгарырга.

6. Элеге каарның үтәлешен контрольдә тотам.

Югары Симет авыл
жирлеке башлыгы

И.Р.Эхмәдуллин

Расланган
Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Югары Симет авыл
җирлеге Советының 2022 елның 18
февраленда 5 номерлы карап белән

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы
Югары Симет авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контроль турында Нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Өлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Югары Симет авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль).

1.2. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Югары Симет авыл җирлеге территориясен төзекләндерү Кагыйдәләрен (алга таба – төзекләндерү кагыйдәләре), инвалидлар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларының һәм курсәтелә торган хезмәтләрнең инвалидлар өчен үтәмлелеген тәэммин итүгә карата таләпләрне (алга таба – мәжбүри таләпләр) үтәү төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә Контроль Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл җирлеге Башкарма комитеты (алга таба – администрация) тарафыннан башкарыла.

1.4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат булып Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Югары Симет авыл җирлеге Башлыгы тора(алга таба-контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар). Администрациянең курсәтелгән вазыйфаи затларының вазыйфаи вазыйфаларына, аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә, төзекләндерү өлкәсендә контроль буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру керә.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 елның №248-ФЗ Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм җаваплылыкка ия.

1.5. Төзекләндерү өлкәсендә контроль, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәру белән бәйле мәнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 елның №248-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 елның №131-ФЗ Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Администрация үз эченә алган төзекләндерү кагыйдәләрен үтәүне контрольдә tota:

- 1) якын-тирә территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
- 2) элементларны һәм төзекләндерү объектларын карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр;

- халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, социаль хезмәт курсәту объектларына ирекле утеп керүенә комачауламый торган киртәләрне урнаштыру буенча;

- торак булмаган биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның, башка диварларның, корылмаларның, шулай ук төзекләндерүнең һәм жәмәгать урыннарының башка элементларының фасадларын карап тоту буенча;

- инженерлық корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәkle мәгълүматны үз әченә алган махсус билгеләрне, язуарны карап тоту буенча;

- Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында һәм төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән жири эшләрен башкару тәртибе нигезендә бирелә торган жири эшләрен башкаруга рәхсәтнамә нигезендә жири эшләрен башкару буенча;

- биналарга һәм аларга керү юлларына ирекле үтеп керүне, шулай ук ишегалларына ирекле керү юлларын тәэммин иту, жәяүлеләр иминлеген һәм жәяүлеләрнең, шул исәптән инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче тәркемнәренең, жири эшләрен башкару чорында, иминлеген тәэммин иту буенча;

- Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары белән билгеләнгән вакытта авария нәтижәсендә эшләрен башкару турында хәбәрнамәне администрациягә жибәрү;

- транспорт чараларын газонда яки башка яшелләндерелгән яки рекреацион территориядә урнаштыру, төзекләндерү кагыйдәләре белән чикләнгән транспорт чараларын урнаштыру, шулай ук аларны эксплуатацияләү, хезмәт курсетү яки ремонтлау вакытында, йөкләр ташканда яки төзелеш мәйданнарыннан чыкканда (тент яки яшерү булмау аркасында) транспорт чараларыннан гомуми файдалану территорияләрен пычратуга юл куймау турында;

3) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге территориясен (алга таба – текст буенча - Жирлек) кышкы чорда чистарту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның тубәләрен, бозларын һәм боз сөңгеләрен чистарту буенча чаралар үткәруне контролльдә тотуны да кертеп;

4) жәйге чорда Югары Симет авыл жирлеге территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларны локальләштерү, бетерү буенча мәжбүри таләпләрне дә кертеп;

5) махсус янгынга каршы режим гамәлдә булган чорда янгын куркынычсызылығының өстәмә мәжбүри таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы тәрриторияләрдә жири асты коммуникацияләрен салу, үзгәртеп кору, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел үсентеләрне утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән агач һәм куакларны кису (сүтү), бура билеты һәм (яки) агач һәм куакларны күчереп утыртуга рәхсәтнамә нигезендә утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кису билеты, күчереп утыртуга рәхсәт) төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән очракларда төзекләндерелергә тиеш булса;

8) каты коммуналь калдықларны жыю буенча мәжбүри таләпләр;

9) хайваннарны урамда йөртү буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы тәрриторияләрдә һәм төзекләндерү Кагыйдәләрендә каралган башка тәрләрдә авыл хужалығы хайваннарын һәм кошларын көтүгә юл куймау турында таләпләр.

Администрация вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы курсәтмәләрнең үтәлешен контролльдә тота.

1.7. Төзекләндерү элементлары астында хәзерге хәлдә декоратив, техник, планировка, конструктив җайланнымалар, яшелләндерү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизәлеш элементлары, шул исәптән биналар, корылмалар, корылмалар фасадлары, кече архитектура формалары, капиталь стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәгълүмат щитлары һәм тәрриторияне төзекләндерүнен состав өлешиләре буларак кулланыла торган курсәткечләр аңлашыла.

Төзекләндеру объектлары астында хәзерге хәлдә төзекләндеру эшләре алып барыла торган тәрле функциональ билгеләнештәге территорияләр, шул исәптән төзекләндеру эшләре алып барыла торган территорияләр аңлашыла:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сөнәгать районнары), гражданнарның бакчачылык, яшелчәчелек коммерцияле булмаган берләшмәләре урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, разъездлар, спусклар, трактлар, тупиклар, урамнар, шосселар);

3) ишегалды территорииләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннар өчен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Коймалар астында капкалар, калиткалар, шлагбаумнар, шул исәптән автоматик коймалар һәм декоратив коймалар (коймалар) чын хәлдә аңлана.

1.8. Администрация төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру қысаларында төзекләндеру өлкәсендәге контроль объектларын исәпкә алуны тәэммин итә.

Администрация тарафыннан төзекләндеру өлкәсендә контроль объектларын әлеге Нигезләмә нигезендә билгеле бер риск категориясенә керту гамәлгә ашырыла.

2. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган қыймәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычлары белән идарә итү

2.1. Администрация зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү нигезендә төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган қыймәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы белән идарә итү максатларында әлеге Нигезләмәнен 1.7 пунктында каралган мондый контроль объектлары «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 елның №248-ФЗ Федераль закон нигезендә риск категорияләренә кертелергә тиеш.

2.3. Әлеге Нигезләмәнен 1.7 пунктында каралған төзекләндеру өлкәсендә контроль объектларын (алга таба – контроль объектлары) администрация тарафыннан билгеләнгән куркынычның билгеле бер категориясенә керту тиешле объектларны төзекләндеру өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда тиешле объектларны билгеле бер риск категориясенә керту критерийлары нигезендә әлеге Нигезләмәнен 1 нче күшымтасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Контроль объектларын риск категориясенә керту һәм үзгәрту куркынычлылык категорияләрен контрольдә тоту объектларына керту администрация каары белән гамәлгә ашырыла.

Контрольлек объектлары администрациясе тарафыннан риск категориясенә кертелгәндә шул исәптән кулланыла:

1) күчмәсез милекнәң Бердәм дәүләт реестрындағы белешмәләр;

2) контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез контроль чарагарын гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан уздырылган вакытта алына торган белешмәләр;

3) администрациядәге башка мәгълүматлар.

2.4. Администрация тарафыннан, бирелгән риск категориясенә карап, планлы тикшеру чарапары үткәрү түбәндәге вакыт белән гамәлгә ашырыла:

1) югары риск категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен - 2 елга бер тапкыр;

2) урта риск категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен - 3 елга бер тапкыр.

Түбән риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшеру чарапары үткәрелми.

Контроль объектларын түбән риск категориясенә керту турында карап кабул иту таләп ителми.

2.5. Ел саен планлы тикшеру чарапарының еллық планнарына контрольлек объектларына карата контроль чарапар кертелергә тиеш, алар өчен еллық планны гамәлгә ашыру елышында соңғы планлы тикшеру чарасы тәмамланғаннан соң вакыт чыга, контрольгә алынган контроль объектлары өчен контрольлек:

1) югары риск, - кимендә 2 ел;

2) уртаса риск, - кимендә 3 ел.

Әгәр элек контроль объектларына карата планлы контроль чарапары үткәрелмәгән булса, ел саен планга юридик затның яки гражданинның контроль объектына милек хокукуы барлық килгән көннән бер ел үткәннән соң, ә якын – тирә территориияләр белән -төзекләндерү Кагыйдәләре нигезендә әйләнә-тире территориияне карап тоту буенча бурыч килеп чыккан көннән соң, контроль объектлары кертелергә тиеш.

2.6. Контрольлек объекты хокукуна ия булучы соравы буенча, контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар, запрос кергән көннән 15 көннән дә артмыйча, аңа контроль объекты бирелгән куркынычлылық категориясе турында мәгълүмат, шулай ук мондый объектны билгеле бер риск категориясенә керткәндә кулланылган белешмәләр бирә.

Контрольлек объекты хокукуна ия булучы администрациягә элек бирелгән контроль объектына куркынычлылық категориясен үзгәрту турында гариза бирергә хокуклы.

2.7. Администрация риск категорияләре бирелгән контроль объектлары исемлеген (алга таба – контроль объектлары исемлеге) алып бара. Контроль объектларын контроль объектлары исемлегенә керту администрация боерыгы нигезендә әлеге Нигезләмәнең 2.3 пунктында курсәтелгән.

Куркыныч категорияләре курсәтелгән контроль объектлары исемлеге администрациянең «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында (алга таба – администрациянең рәсми сайты) контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла. Махсус бүлеккә керү администрация рәсми сайтының төп (төп) битеннән башкарылырга тиеш.

2.8. Контроль объектлары исемлеге түбәндәге мәгълүматны үз өченә ала:

1)контроль объектын идентификацияләүче мәгълүмат (контроль объектының урнашу урыны адресы, кадастр номеры (булса), башка билгеләр (кирәк булганда), контроль объектын идентификацияләүче);

2) бирелгән риск категориясе;

3) контроль объектына риск категориясенә бирү турында карап реквизитлары.

3. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын кисәтү.

3.1. Администрация төзекләндерү өлкәсендә, шул исәптән профилактик чарапар үткәрү юлы белән дә, контрольлек итә.

3.2. Профилактик чараптар адмиинистрация тарафынан контролъдә тотылучы затларның мәжбүри таләпләрне намус белән үтәвен стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон тарафынан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүгә китерә торган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү һәм мәжбүри таләпләрне контролъдә тотучы затларга житкерү, аларны үтәу алымнарына житкерү максатларында гамәлгә ашырыла.

3.3. Төзекләндөрү өлкәсендә контрольне тормышка ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чараптар үткәру контролъ чараптар үткәругә карата өстенлекле булып тора.

3.4. Профилактик чараптар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә расланган закон тарафынан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычларын профилактикалау программасы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программасында каралмаган профилактик чараптар үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чараптар үткәргендә контролъ объектларының закон тарафынан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркыныч тудыруы яки мондый зыян (зыян) китерелүе ачыкланса, төзекләндөрү өлкәсендә контролъдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат, контролъ чараптар үткәру турында карап кабул итү өчен, бу хакта кичекмәстән Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге Башлыгына мәгълүмат жибәрә.

3.5. Төзекләндөрү өлкәсендә администрация тарафынан түбәндәгә профилактик чараптар үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәту иғълан итү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

3.6. Мәжбүри таләпләрне үтәу мәсьәләләре буенча администрация тарафынан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге (алга таба – жирлекнең рәсми сайты) тиешле мәгълүматларны контролъ эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә), массакүләм мәгълүмат чарапарында, дәүләт мәгълүмат системаларында контролъдә тотылучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка рәвешләрдә хәл итепергә тиеш.

Администрация жирлекнең рәсми сайтында контролъ эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контролъ турында» 31.07.2020 елның №248-ФЗ Федераль законның 46 статьясындагы З өлешендә каралган белешмәләр урнаштырырга һәм аларга ярдәм итәргә бурычлы.

Администрация шулай ук Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Югары Симет авыл жирлеге халкына контролъ объектларына куела торган мәжбүри таләпләр, аларның риск критерийларына туры килү-килмәве, шулай ук контролъ объектларына карата, аларны риск категориясенә кертүдән чыгып, үткәрелә торган контролъ чарапарның төрләре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында гражданнар жыелышларында һәм конференцияләрендә хәбәр итәргә хокуклы.

3.7. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү администрация тарафынан үткәрелгән контролъ чараптар һәм аларның нәтижәләре турында мәгълүматларны жыю һәм анализлау юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контрольгә алырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафынан хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре буенча ел саен хакимият башлыгы кул куйган Администрация бөеригы белән расланган төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләрен үз әченә алган доклад әзерләнә. Әлеге доклад, хисап елышнан соң килүче елның 1

июленә кадәр, администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлктә урнаштырыла.

3.8. Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәту һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэммин иту буенча чараптар күрү тәкъдиме, администрациядә мәжбүри таләпләрне бозулар яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булган очракта һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китергән яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы тудырган очракта, контрольлек итүче затка игълан ителә. Кисәтүләр Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге Башлыгы тарафыннан әлеге мәгълүматларны алган көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча игълан ителә (имзалана). Кисәту язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контрольдә тотучы зат адресына җибәрелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәту Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 31.03.2021 елның №151 «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» боерыгы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында игълан ителгән кисәтүләр теркәү номеры бирелгән кисәтүләрне исәпкә алу журналында теркәлә.

Администрация тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозуга юл күелмау турында кисәту игълан ителгән очракта, контрольлек итүче зат күрсәтелгән кисәтүгә карата каршы кисәту бирергә хокуклы. Кисәтүгә карата каршы көрәш администрация тарафыннан алынганнын соң 30 көн эчендә карала. Каршылыкларны карау нәтижәсендә контрольдә тотучы затка язмача яки электрон документ формасында җавап җибәрелә. Каршылык белән килешмәгән очракта җавапта тиешле нигезләмәләр күрсәтелә.

3.9. Контрольлек итүче затларга консультация бирү телефон аша, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул иту яки профилактик чараптар, контроль чараптар үткәру барышында контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул иту Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге Башлыгы һәм (яки) контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул иту урыны, шулай ук кабул иту өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат жирлекнең рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлктә урнаштырыла.

Консультация телдән яки язма формада тубәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) контрольгә алырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләрне үз эченә алган норматив хокукий актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү администрация тарафыннан контроль чараптар кысаларында гамәлгә ашырыла.

Контрольдә тотучы затларга телдән консультация бирү шулай ук гражданнарың җыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылыша мөмкин.

3.10. Язма рәвештә консультация контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан тубәндәге очракларда гамәлгә ашырыла:

- 1) контрольлек итүче зат тарафыннан консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача җавап бирү турында язма запрос тәкъдим ителде;

2) вакытында консультацияләр бирү телдән бирергә жавап бирелгән сорауларга жавап бирү мөмкин түгел;

3) куелган сорауларга жавап өстәмә мәгълүмат соратып алуны таләп итә.

Консультация бирүне гамәлгә ашырганда контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә керү мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген үтәргә тиеш.

Консультация бирү барышында конкрет контроль чарасына, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затларның каарларына һәм (яки) гамәлләрен, контроль чарада катнашучыларның башка гамәлләрен бәяләгән мәгълүмат, шулай ук контроль чара кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтижәләрен үз эченә алган мәгълүмат бирелә алмый.

Консультация барышында консультация бирергә вәкаләтле вазыйфаи затка билгеле булган мәгълүмат, мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотучы затны бәяләү максатларында, администрация тарафыннан кулланыла алмый.

Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алыш барыла.

Администрациягә контрольлек итүче затларның һәм аларның вәкилләренең биш һәм аннан күбрәк мәрәжәгатьләре кергән очракта, консультация администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлек урнаштыру, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл җирлеге Башлыгы яки вазыйфаи зат кул куйган язма аңлатма бирү юлы белән башкарыла.

3.11. Профилактик визит контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алыш бару урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә яисә видео-конференц-элемтәдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактик визит барышында контрольлек итүче зат үз эшчәнлегенә йә үз карамагындагы контроль объектларына карата куела торган мәжбүри таләпләр, аларның риск критерийларына туры килүе, риск категориясен киметүнең тәкъдим ителә торган ысууллары, шулай ук контроль объектларына карата, аларны риск категориясенә кертүдән чыгып, контроль чараларының төрләре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында мәгълүмат бирә.

Профилактик визит барышында контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында курсәтмәләр бирелми. Профилактика визиты барышында контрольлек итүче зат тарафыннан алынган аңлатмалар тәкъдим итү характеристына ия.

Мәжбүри профилактик визит югары куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольдә тотылучы затларга карата үткәрелә.

Мәжбүри профилактик визит үткәру турында контролльек итүче затка, аны үткәру датасына кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыича, контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи зат хәбәр ителә.

Мәжбүри профилактик визит үткәру турында хәбәрнамә язма рәвештә төзелә.

Мәжбүри профилактик визит үткәру турында хәбәрнамә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» Федераль законның 21 статьясындагы 4 өлешендә билгеләнгән тәртиптә контролльдә тотучы зат адресына жибәрелә.

Контрольлек итүче зат, аны үткәру датасына кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыича, бу хакта администрациягә хәбәр итеп, мәжбүри профилактик визит уздырудан баш тартырга хокуклы.

Мәжбүри профилактика визитын үткәру вакыты контролльдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә һәм бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

4. Контроль чарапар һәм контроль гамәлләр башкару

4.1. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда администрация тарафыннан әлеге чарапар кысаларында тубәндәге контроль чарапарның һәм контроль гамәлләрнең тубәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контролльдә тотучы затның (аның филиалларының, Вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләрнен) урнашу (эшчәнлек алыш бару)урынында бұлырга тиешле документларны карау, сораштыру, документлар таләп итү юлы белән), язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү аша);

2)рейд тикшерүе (тикшерү, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

3)документтар тикшерү (язмача аңлатмалар алу, Документлар истребованиясе, экспертиза аша);

4)кучмә тикшерү (тикшерү, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

5) мәжбүри таләпләрнең (төзекләндеру өлкәсендә контроль объектлары түрүнде белешмәләр жыю һәм анализлау юлы белән), шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында көргөн мәгълүматларны, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларындағы мәгълүматларны, «Интернет» чөлтәреннән, башка һәркем өчен мөмкин булған мәгълүматларны, шулай ук автомат режимда эшләүче хокук бозуларны теркәүнең техник чарапарын кулланып алынган белешмәләрне, шулай ук фото-төшерү функциясе булған хокук бозуларны теркәүнең техник чарапарын кулланып алынган мәгълүматларны күзәту.- - кино төшерү, видеоязмалар;

6) күчмә тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

Әлеге пунктта караптан тикшерү чарапары һәм контроль гамәлләр төрләре әлеге чарапар кысаларында конкрет контроль объектының әлеге Нигезләмәнең 1 нче күшымтасы нигезендә билгеле бер риск категориясенә көртөлүенә бәйле рәвештә дифференцияләнми.

4.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәту һәм күчмә тикшерү администрация тарафыннан контролльдә тотучы затлар белән бәйләнешсез үткәрелә.

4.3. Әлеге Нигезләмәнең 4.1 пунктындағы 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чарапар планнан тыш чарапар формасында үткәрелә.

4.4. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тубәндәге планлы тикшерү чарапары үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документтар тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү;

4.5. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тубәндәге планнан тыш тикшерү чарапары үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документтар тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү;
- 5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәту;
- 6) күчмә тикшерү.

4.6. Контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән үткәрелә торган контроль чарапар үткәру өчен нигез булып тора:

1) администрациядә гражданнар һәм оешмалардан, дәүләт хакимиияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чарапыннан килгән мәгълүматта зыян (зыян) китерү куркынычы түрүнде яисә зыян китерү куркынычы түрүнде, шулай ук контроль чарапар уздыру нәтижәсендә, үзара бәйләнешсез контроль чарапарны да кертеп, мондый белешмәләрне алу, шул исәптән контроль чарапарны да кертеп, контроль чарапар үткөрү нәтижәсендә, шул исәптән башка контрольлек итүче затларга карата үткөрелә торган контроль;

2) контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен яки контроль объектының мондый параметрлардан читләшүен ачыклау;

3) контроль чарапар үткөрү планына кертелгән контроль чарапарны үткөрү срокларының житүе;

4) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чарапар үткөрү түрүнде күрсәтмәсе;

5) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мәрәҗәгатьләр буенча законнарың үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү қысаларында контроль чара үткөрү түрүнде прокурор таләбе;

6) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очракларын бетерү түрүнде күрсәтмәнең үтәлүү срогы чыккач – контрольлек итүче зат тарафыннан бирелгән күрсәтмә белән бирелгән документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яки бирелгән документлар һәм белешмәләр нигезендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү түрүнде күрсәтмәнең үтәлеше түрүнде нәтижә ясау мөмкин түгел.

4.7. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары әлеге Нигезләмәнең 2 нче күшүмтасында күрсәтелгән.

Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган маxус бүлктә урнаштырыла.

4.8. Контрольлек итүче зат белән берлектә үткөрелә торган контроль чарапар хакимиятнең контроль чара үткөрү түрүндагы күрсәтмәсе нигезендә үткөрелә.

4.9. Административ чара үткөрү түрүнде администрация боерыгы кабул ителгән очракта, зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйыммәтләргә зыян китерү куркынычы түрүнде яисә контрольлек итүче затның эшчәнлек параметрларын билгеләү түрүнде белешмәләр нигезендә контроль чарасын үткөрү өчен нигез булып торган яисә алардан кире кагылу мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары нигезендә контроль чарасын үткөрү өчен нигез булып тора, мондый күрсәтмә контрольлекне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затның мотивлаштырылган күрсәтмәсе нигезендә кабул ителә, тикшерү чарапарын үткөрү түрүнде.

4.10. Контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткөрелә торган контроль чарапар, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге Башлыгы бирeme, администрациянең эш планындагы бирем, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль түрүнда» 31.07.2020 елның №248-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән очракларда, жирле үзидарә башлыгы бирeme нигезендә, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткөрелә.

4.11. Гражданнарга, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чарапар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль түрүнда» 31.07.2020 елның №248-ФЗ Федераль закон нигезендә, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткөрелә.

4.12. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештыру һәм гамәлгә ашырганда Администрация әлеге документлар һәм (яки) белешмәләр ведомствоара мәғълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон формада булган башка органнардан документлар һәм (яки) белешмәләр ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яки) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, муниципаль контроль органнары тарафыннан башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнарына яки жирле үзидарә органнарына буйсынган оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм уткәргендә ведомствоара мәғълүмати хезмәттәшлек кысаларында соратып алына һәм алына торган документлар һәм (яисә) мәғълүматлар исемлеге белән билгеләнгән, бу документлар һәм (яки) мәғълүмат алар карамагында булган, шулай ук ведомствоара мәғълүмати хезмәттәшлек кысаларында контроль (кузәтчелек) органнарыннан яисә әлеге органнарга караган, дәүләт контроле (кузәтчелеге), муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашырганда контроль (кузәтчелек) органнары яисә әлеге органнар карамагындагы оешмалардан алынган документлар һәм (яки) белешмәләр бирү Кагыйдәләре белән, шулай ук контроль (кузәтчелек) органнары тарафыннан алына торган документларны һәм (яки) белешмәләрне тапшыру кагыйдәләре белән, дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контроль, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәғълүмати хезмәттәшлек турында» 2021 елның 6 мартаңдагы 338 нче карары белән расланган.

4.13. Юридик затларга, шәхси эшкуарларга һәм гражданнарга карата планлы контроль чаralар чираттагы календарь елына планлы контроль (кузәтчелек) чаralары уткәрү планын формалаштыру кагыйдәләре нигезендә эшләнә торган планлы тикшерү чаralарын уткәрүнен еллык планнары, аны прокуратура органнары белән килештерү, аңа керту һәм аннан контроль (кузәтчелек) чаralарын төшереп калдыру кагыйдәләре нигезендә уткәрелә, «Чираттагы календарь елына планлы контроль (кузәтчелек) чаralарын уздыру планын формалаштыру, аны прокуратура органнары белән килештерү, аңа керту һәм аннан ел дәвамында контроль (кузәтчелек) чаralарын төшереп калдыру тәртибе турында» 31.12.2020 елның № 2428 Россия Федерациясе Хөкүмәте карары белән расланган, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, ел дәвамында.

4.14. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, гражданин, аның килеп туган очракта, администрациягә контроль чарасы уздырганда булу мөмкинлеге булмау турында мәғълүмат тапшырырга хокуклы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны уздыру администрация тарафыннан индивидуаль эшкуар, гражданинның әлеге мөрәжәтәнә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәклө вакытка күчерелә (эмма 20 көннән дә артык түгел), бер ук вакытта тубәндәге шартларны үтәү дә керә:

1) контрольдә тотылучы затның яисә аның вәкиленең булмавы, контрольлек чарасын уткәргендә, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга, мәжбүри таләпләрне үтәүне контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат бәяләвенә комачауламый, контрольлек итүче затка тиешле рәвештә контроль чара уткәру турында хәбәр ителгән булса;

2) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнен яисә фактта зыян китерүнен турыдан-туры янавы билгеләре булмау;

3) контрольдә тотылучы затның (контрольдә тотучы затның авыруы, аның командировкасы һ.б.) булмау өчен житди сәбәпләр бар.

4.15. Күчмә тикшерүне уткәру вакыты 10 эш көннән дә артмаска тиеш.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшеру барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятиеләр өчен 15 сәгатьтән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген башкаручы оешмага карата күчмә тикшеру үткәру вакыты оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, оешманың аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештеру объекты буенча аерым билгеләнә.

4.16. Барлык очракларда да контролъ эшләр башкаруга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контролъ гамәлләр кылуга жәлеп ителгән затлар тарафыннан тикшеру чарапарын үткәру өчен фотога тәшерү, аудио - һәм видеоязма, геодезия һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога тәшерү, аудио - һәм видеоязма, геодезия һәм картометрик үлчәүләр үткәру һәм әлеге максатлар өчен кулланылган техник чарапар турындагы мәгълүмат тикшеру чарасы нәтижәләре буенча тәzelә торган актта һәм контролъ чара кысаларында үткәрелә торган контролъ эш нәтижәләре буенча тәzelә торган беркетмәдә чагыла.

4.17. Контроль чара нәтижәләренә контролълек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәту һәм (яки) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган нигезләмәне торғызу, вәкаләтле органга яисә вазыйфаи затларга жаваплылыкка тарту мәсьәләсен карау өчен мәгълүмат жибәрү һәм (яисә) администрация тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контролъ турында» 31.07.2020 елның №248-ФЗ Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган чарапарны куллану керә.

4.18. Контроль чарасы тәмамланганнын соң, контролълек итүче зат белән үзара хезмәттәшлекне қүздә тота торган контролъ чара акты тәzelә. Мондый чара үткәру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә. Ачыклangan бозуларны бетергән очракта, тикшеру чарасы тәмамланганнын соң актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка күшүлүрга тиеш. Тикшеру чарапарын үткәргәндә тутырылган тикшеру кәгазыләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерүү, әгәр актны рәсмиләштерүүнен башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәру көнендә контролъ чара үткәру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контролъ чарасы акты, аны рәсмиләштергәннән соң, контролъ (кузәтчелек) чарапарның бердәм реестры аша, прокуратура органнарына жибәрелә.

4.19. Контроль чарапар турында мәгълүмат контролъ (кузәтчелек) чарапарның Бердәм реестрында урнаштырыла.

4.20. Контрольдә тотылучы вазыйфаи затларга контролъ, гамәлләр һәм кабул ителә торган караплар турында хәбәр итү әлеге гамәлләр һәм контролъ (кузәтчелек) чарапарының Бердәм реестрында караплар урнаштыру, шулай ук аларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлекен тәэмин итә торган инфраструктура аша контролъдә тотылучы затларга житкерү юлы белән башкарыла, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең Бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да.

Эшкуарлык эшчәнлеген башкармаучы, контролълек итүче зат булган гражданин контролъгә алырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан кылына торган гамәлләр турында мәгълүмат бирә, һәм кабул ителә торган карапларда, администрация

адресына документларны көгазьдә алу кирәклеге турында хәбәр жибәру яки администрациядә контролъдә тотылучы затның электрон почта адресы турында мәгълүмат булмау һәм аңа документларны электрон рәвештә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша (әгәр дә бу очракта) жибәрергә мөмкин, әгәр зат бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасына ия булмаса (ул бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәү процедурасын узуны төгәлләмәсә). Күрсәтелгән гражданин администрациягә документларны көгазьдә жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контролъдә тотучы затка контроль, гамәлләр һәм кабул ителә торган караплар турында хәбәр итү, контролълек итуче затка документлар һәм белешмәләр жибәру, контролъдә тотылучы затка электрон формада хәбәр итү мөмкинлеге булмаган очракта яки контролъдә тотучы зат соравы буенча почта элемтәсен кулланып, шул исәптән көгазьдә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4.21. Контроль чара үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозу очрактары ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (кузәтчелек) чарапларның бердәм реестрына кертелә. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча киңәшләр бирергә, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чараплар үткәрергә хокуклы.

4.22. Контроль чара үткәргәндә контролълек итуче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта администрация (контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат) бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң, контролълек итуче затка ачыкланган житешсезлекләрне бетерү турында, аларны бетерү һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча чараплар үткәру турында күрсәтмә бирергә;

2) тикшерү чарасын уздырганда тәзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы граждан, оешмаларның эшчәнлеге билгеләнгән очракта, гражданнарга, оешмаларга зыян китерү (зыян) куркынычы булу һәм аны булдырмау ысуллары турында теләсә нинди үтемле ысуул белән мәгълүмат житкерү буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чарапларны кичекмәстән кабул итәргә; закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнен түрьдан-туры куркынычын тудыра, мондый зыян (зыян) китерелгән;

3) контроль чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганды, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чараплар күрергә, тиешле мәгълүматны дәүләт органына жибәрергә;

4) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мәрәжәгать иткәнче, аның үтәлешен тәэммин итү буенча чараплар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, судка мәрәжәгать итәргә тиеш;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомендацияләр биру, башка чараплар үткәру турындагы мәсьәләнәне карапла.

4.23. Контрольлек итуче вазыйфаи затлар, тәзекләндерү өлкәсендә контролъне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән билгеләнгән тәртиптә хезмәттәшлек итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контроль чара үткәру барышында Россия Федерациясе законнары тарафыннан административ һәм башка жаваплылық каралган закон таләпләрен бозуны контролльдә тоту кысаларында тикшерү чарасы үткәрелгән очракта, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булуы турында мәгълүмат күрсәтелә. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар әлеге актның күчермәсен тиешле жаваплылыкка тартуга вәкаләтле хакимият органына юллыйлар.

5. Администрация каарларына, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү

5.1. Администрация каарларына, муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

5.2. Администрация каарларына, муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаятыләрне судка кадәр бирү тәртибе кулланылмый.

6. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең тәп курсәткечләре һәм аларның максатчан курсәткечләре

6.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контрол түрында» 31.07.2020 елның № 248-ФЗ Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.2. Контроль тәренең тәп курсәткечләре һәм аларның максатчан курсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив курсәткечләр җирлек Советы тарафыннан раслана.

1 нче күшымта

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Югары Симет
авыл жирлеге территориясендә
төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контроль турындагы Нигезләмәгә

Югары Симет авыл жирлеге администрациясе тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә
контрольлек иту объектларын билгеле бер риск категориясенә керту критерийлары

1. Югары риск категориясенә якын-тирә территорияләр керә.
2. Урта риск категориясенә элмә такталар, биналар, корылмалар, кече архитектура формалары, капиталь булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәгълүмат щитлары, күрсәткечләр, киртәләү җайланмалары керә.
3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең барлық башка объектлары да түбән риск категориясенә керә.

2 нче күшымта

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Югары Симет
авыл жирлеге территориясендә
төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контроль турындагы Нигезләмәгә

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Югары Симет авыл жирлеге
Башкарма комитеты тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәргәндә
планнан тыш тикшерүләр үткәру кирәклеген билгеләү өчен кулланыла торган
мәжбүри таләпләрне бозу риски индикаторлары

1. Якын-тирә территориядә яки гомуми файдаланудагы башка территорияләрдә житештерү һәм куллану калдыкларының булуы.
2. Якын-тирәдә карантин, агулы һәм чүп үләннәре, агач һәм куакларның киселү калдыклары булу.
3. Торак булмаган биналарның, корылмаларның, корылмаларның алгы якларында, башка стеналарында, корылмаларда, шулай ук төзекләндерү элементлары һәм жәмәгать урыннарында үз белдекләре белән ясалган язуар яки рәсемнәр булу.
4. Якын-тирә территорияләрдә гражданнарның ирекле һәм куркынычсыз үтүенә комачаулык итүче булу.
5. Бина, корылмалар түбәләрендә боз сөңгеләре булу.
6. Халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, халыкка социаль хезмәт күрсәту объектларына ирекле үтеп көрүенә комачаулаучы киртәләр булу.
7. Инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәkle мәгълүматны үз эченә алган маҳсус билгеләрне, язуарны юк итү яки зыян китерү.
8. Жир эшләрен башкару, аларны гамәлгә ашыру рәхсәтеннән башка йә мондый рәхсәтнәң гамәлдә булу срогояннан артып китә.
9. Биналарга һәм аларга керү юлларына ирекле үтеп керү өчен, шулай ук ишегалларына ирекле керү өчен, жәяүлеләрнең иминлеген һәм жәяүлеләрнең, шул исәптән инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең иминлеген тәэмин итү өчен киртәләр тудыру.
10. Транспорт чараларын газонда яки башка яшелләндерелгән яки рекреацион территориядә урнаштыру, транспорт чараларын төзекләндерү Кагыйдәләре белән чикләнгән урнаштыру.
11. Агач һәм куакларны кисү (сүтү), кисү билетыннан башка яисә агач һәм куакларны күчереп утырту рәхсәтеннән башка, бетерү (сүтү) яки күчереп утырту бары тик шундый документлар нигезендә генә башкарылырга тиеш.
12. Гомуми кулланылыштагы территорияләрдә авыл хужалығы хайваннарын һәм кошларын көтүләү.

3 нче күшүмтә
Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Югары Симет
авыл жирлеге территориясендә
төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контроль турсындагы Нигезләмәгә

1. Территорияләрне төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольнең төп курсәткечләре

1 таблица

Төп курсәткечләре	Максатчан әһәмият
Жир законнарын бозу очраклары арасыннан бетерелгән бозулар проценты	70%
Чираттагы календарь елына пландагы контроль чаралар үткәру планын үтәү проценты	100%
Муниципаль контроль органы һәм аның вазыйфаи затының контроль чаралар үткәргендә гамәлләрене (гамәл кылмавына) нигезләнгән шикаятыләрнең проценты	0%
Контроль чаралар нәтижәләренең бетерелгән проценты	0%
Нәтижәле контроль чаралар проценты, алар буенча күрелмәгән тиешле административ йогынты чаралары	5%
Муниципаль контроль органы материаллары буенча административ жәза билгеләү турсында суд каарлары проценты	95%
Административ хокук бозулар турсындагы эшләр буенча суд тәртибендә юкка чыгарылган каарларның муниципаль контроль органы тарафыннан чыгарылган каарларның гомуми саныннан проценты	0%

2. Чаралар үткәру параметрларын характерлаучы индикатив курсәткечләр

2.1. Территорияне төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда тубәндәге индикатив курсәткечләр билгеләнә:

- 1) хисап чорында үткәрелгән планнан тыш тикшерү чаралар саны;
- 2) контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен ачыклау яисә хисап чорында контроль объектының мондый параметрлардан читләшүен ачыклау нигезендә хисап чорында үткәрелгән планнан тыш тикшерү чаралар саны;
- 3) хисап чорында үткәрелгән үзара хәzmәttәшлек белән контроль чараларның гомуми саны;
- 4) хисап чорында үткәрелгән ККЧ һәр тере буенча үзара хәzmәttәшлек иту буенча контроль чаралар саны;
- 5) хисап чорында дистанцион үзара тәэсир итүче чараларын кулланып үткәрелгән контроль чаралар саны;
- 6) хисап чорында үткәрелгән мәжбүри профилактик визитларның саны;
- 7) хисап чорында иғълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турсында

кисәтүләр саны;

8) хисап чорында мәжбүри таләплөрне бозу очраклары ачыкланган контроль чараптар саны;

9) хисап чорында административ хокук бозулар турында эшлөр күзгатылган контроль чараптар саны;

10) хисап чорында контроль чараптар нәтижәләре буенча салынган административ штрафлар суммасы;

11) хисап чорында тикшерү чараптарын үткәрүне килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны;

12) хисап чорында прокуратура органнары тарафыннан килештерүдөн баш тарткан контроль чараптар үткәрүне килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны;

13) хисап чоры ахырына исәпкә алынган контроль объектларының гомуми саны;

14) хисап чоры азагына куркынычның һәр категориясе буенча куркынычлык категориясенә кертелгән контроль объектларының исәпкә алынган объектлары саны;

15) хисап чоры ахырына контролльдә тотылучы затларның саны;

16) хисап чорында контроль чараптар үткәрелгән контролльдә тотылучы затларның саны

17) контроль органы тарафыннан карау срокы бозылган шикаятыләрнен саны хисап чорында;

18) контроль органнарның вазыйфаи затларының суд тәртибендә жибәрелгән каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) дәгъвалиу турында дәгъва гаризалары саны хисап чорында;

19) контроль органнарның вазыйфаи затлары тарафыннан суд тәртибендә жибәрелгән каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү турында дәгъва гаризалары саны, алар буенча хисап чорында бирелгән таләплөрне канәгатьләндерү турында карап кабул ителде;

20) муниципаль контрольне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга карата таләплөрне тупас бозу белән үткәрелгән һәм аларның нәтижәләре дөрес түгел дип танылса яки хисап чорында юкка чыгарылса.